

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ І ПОВОЄННИЙ ЧАС (УКРАЇНА-ПОЛЬЩА-ІЗРАЇЛЬ) ДЛЯ ОСВІТЯН ТА ПСИХОЛОГІВ

Серія міжнародних вебінарів

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5134>

БОНДАРЧУК

Олена Іванівна

доктор психологічних наук,
професор, завідувач кафедри
психології управління Державного
закладу вищої освіти «Університет
менеджменту освіти»
НАПН України, м. Київ, Україна

КАРАМУШКА

Людмила Миколаївна

доктор психологічних наук,
професор, дійсний член (академік)
НАПН України, заступник директора
з науково-організаційної роботи та
міжнародних наукових зв'язків
Інституту психології
імені Г.С. Костюка НАПН України,
м. Київ, Україна

Анотація. Представлено інформацію про серію міжнародних вебінарів «Психологічне здоров'я особистості в умовах війни і повоєнний час» (Україна-Польща-Ізраїль) для освітян та психологів, які було проведено у межах акції «Освітня ватра перемоги», започаткованої Центральним інститутом післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Співорганізаторами вебінарів виступили: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України; Вища школа HUMANITAS, Польща; Благодійний реабілітаційний центр допомоги дітям та сім'ї KINDERVELT, Ізраїль; Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці; Український відкритий університет післядипломної освіти.

У процесі проведення вебінарів висвітлено зміст, індикатори та психологічні умов забезпечення і підтримки психологічного здоров'я особистості під час війни і повоєнні часи. Детально представлено авторський досвід використання різноманітних технологій підтримки й відновлення психологічного здоров'я населення та освітян в умовах війни (Хібукі-терапія; коучингових технологій; тренінгових програм; групи соціально-психологічної підтримки та ін.).

У вебінарах загалом взяли участь понад 2,3 тис. освітян і психологів з усіх регіонів України з освітніх закладів та установ й організацій.

Ключові слова: психологічне здоров'я особистості в умовах війни та повоєнний час; технології підтримки й відновлення психологічного здоров'я; Хібукі-терапія; коучингові технології; тренінгові програми; групи соціально-психологічної підтримки.

У межах акції «Освітня ватра перемоги», започаткованої Центральним інститутом післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, в березі-квітні 2023 р. відбулася серія міжнародних вебінарів (Україна-Польща-Ізраїль) «Психологічне здоров'я особистості в умовах війни і повоєнний час».

Установами-організаторами та співорганізаторами стали: Центральний інститут післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України; Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України; Вища школа HUMANITAS (Польща); Благодійний реабілітаційний центр допомоги дітям та сім'ї KINDERVELT (Ізраїль); Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці; Український відкритий університет післядипломної освіти.

Усього було проведено 5 вебінарів, в яких в цілому взяли участь понад 2,3 тис. освітян і психологів з усіх регіонів України з освітніх закладів та установ й організацій (табл. 1).

Спікери та зміст вебінарів:

- Вебінар 1 «Психологічне здоров'я особистості в умовах війни і повоєнний час», 22 березня 2023 р.

Олена БОНДАРЧУК, завідувач кафедри психології управління ЦІПО ДЗВО «УМО», доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України,

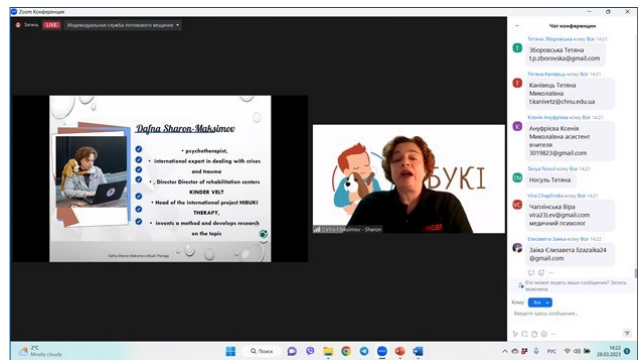
Наталія ПІНЧУК, доцент кафедри психології управління ЦІПО ДЗВО «УМО», кандидат психологічних наук, доцент.

Висвітлено зміст, індикатори, основні психологічні умови забезпечення і підтримки психоло-

гічного здоров'я особистості під час пандемії та під війни (Bondarchuk, 2021; Пінчук, 2021; Pinchuk, at al, 2022).

- Вебінар 2 «Психологічне здоров'я особистості в умовах війни і повоєнний час». Питання для обговорення: «Дитяча травма війни: індикатори та умови подолання». «Хібукі-терапія як засіб підтримки та відновлення психологічного здоров'я» (частина I — 28 березня 2023 р., частина II — 4 квітня 2023 р.).

Дафна МАКСИМОВ (ШАРОН), освітній психолог, міжнародний експерт з роботи з травмою та посттравмою у дітей та підлітків, керівник міжнародного проекту Хібукі-терапія, керівник Благодійних реабілітаційних центрів допомоги дітям та сім'ї KinderVelt, здобувач PhD з психології кафедри психології управління ЦІПО ДЗВО УМО НАПН України (Ізраїль).

Представлено авторський досвід роботи з дитячою травмою війни, у полілозі з учасниками визначено її індикатори та умови подолання, висвітлено специфіку Хібукі-терапії як потужного інструменту підтримки та відновлення психологічного здоров'я дітей різного віку (Максимов (Шарон), 2022).

- Вебінар 3 «Психологічне здоров'я особистості в умовах війни і повоєнний час». Питання для обговорення: «Піраміда Ділтса: використання коучингу у забезпеченні психологічного здоров'я особистості в умовах війни та повоєнний час», 12 квітня 2023 р.

Томаш КУК, повноважний представник ректора Вищої школи Humanitas, акредитований коуч

Таблиця 1

Розподіл учасників вебінарів за типами організацій

Заклади дошкільної освіти	Заклади загальної середньої освіти	Заклади позашкільної освіти	Заклади вищої освіти	Заклади післядипломної освіти	Заклади професійної (професійно-технічної) освіти	Громадські організації	Інші установи та організації
280 (12 %)	629 (27 %)	116 (5 %)	560 (24 %)	93 (4 %)	234 (10 %)	70 (3 %)	350 (15 %)

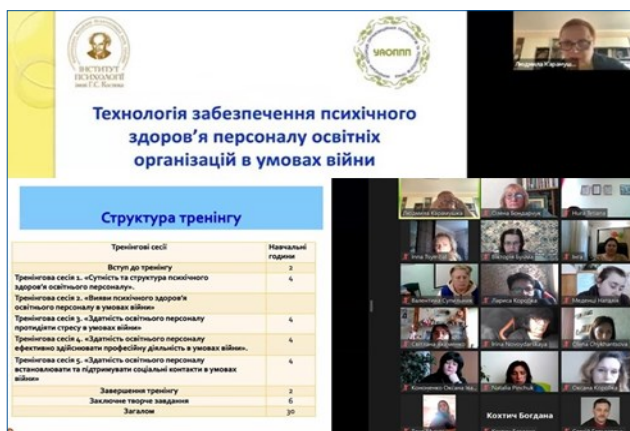
Міжнародної федерації коучингу (PCC ICF) (Польща) у супроводі *Наталії ПІНЧУК*, доцента кафедри психології управління Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», кандидата психологічних наук, доцента.

Презентовано можливість піраміди Ділтса як потужного засобу коучингових технологій у контексті підтримки й відновлення психологічного здоров'я особистості в умовах війни (Кук, 2023).

• Вебінар 4 «Психологічне здоров'я особистості в умовах війни і повоєнний час». Питання для обговорення: «Технологія забезпечення психічного здоров'я персоналу освітніх організацій», 19 квітня 2023 р.

Людмила КАРАМУШКА, заступник директора Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, професор кафедри психології управління Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор, президент Української асоціації організаційних психологів і психологів праці, заслужений працівник освіти України (Україна).

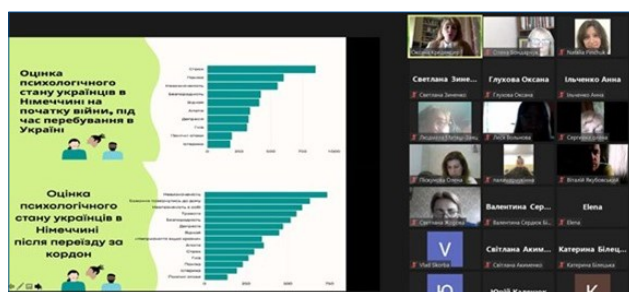

Представлено авторську технологію забезпечення психічного здоров'я персоналу освітніх організацій в умовах війни, розкрито як її теоре-

тичне обґрунтування (Карамушка, 2022а), так і практичний досвід застосування для психологічної підтримки освітян з деокупованих територій (Карамушка, 2022б).

• Вебінар 5 «Психологічне здоров'я особистості в умовах війни і повоєнний час». Питання для обговорення: «Технологія психологічної допомоги українцям, які опинилися в Німеччині під час війни», 26 квітня 2023 р.

Оксана КРЕДЕНЦЕР, провідний науковий співробітник лабораторії організаційної та соціальної психології Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри психології та педагогіки КНЕУ, член Виконавчої Дирекції Української Асоціації організаційних психологів та психологів праці (Україна).

Представлено технологію психологічної допомоги українцям, які змушені були покинути Україну під час війни, охарактеризовано авторську концепцію проекту «Соціально-психологічна підтримка українців у Німеччині» (систему, методи та форми роботи в її річці, розкрито особливості, структуру та основні техніки психологічної допомоги українським жінкам у Німеччині в групах соціально-психологічної підтримки (Креденцер, 2023).

Записи усіх вебінарів розміщено на каналі YouTube. Сумарна кількість переглядів серії міжнародних вебінарів на каналі YouTube ДЗВО «Університет менеджменту освіти» станом на 10 червня 2023 р. – понад 2,5 тис. осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Карамушка, Л.М. (2022а). *Психологічні тренінги для підготовки менеджерів та персоналу освітніх організацій (реалізація технологічного підходу)*: навч. посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/731260/>

Карамушка, Л.М. (2022б). Тренінгова програма «Як зберегти та підтримати психічне здоров'я освітнього персоналу в умовах війни»: зміст, структура, процедура проведення. *Київський журнал психо-*

- логії та психотерапії, 4, 24-45. <https://doi.org/10.48020/mpri.2022.02.03>
- Креденцер, О. (2023). Емпіричне дослідження психологічних проблем українців, що перебувають в Німеччині у зв'язку з війною. *Організаційна психологія. Економічна психологія*, 1(28), 45-55. <https://doi.org/10.31108/2.2023.1.28.5>
- Максимов (Шарон), Д. (2022). Хібукі-терапія як метод подолання психічної травми у дітей в умовах війни. *Організаційна психологія. Економічна психологія*, 3(27), 48-54. <https://doi.org/10.31108/2.2022.3.27.4>
- Пінчук, Н. (2021). Резильєнтність особистості. Як долати життєві труднощі? Психологічна служба освіти перед викликами сьогодення: технології та методи роботи. У Москальова, А., Москальов, М. & Пінчук, Н., уклад., *Матеріали Всеукраїнського практичного онлайн-вебінару з нагоди 30-річчя утворення психологічної служби системи освіти України* (с. 22-24). Київ: ТОВ «Франко Пак».
- Bondarchuk, O. (2021). Adult personality: specifics and psychological mechanisms of development. In Дунаєв, І., ред., *Вісник післядипломної освіти : збірник наукових праць. Серія «Соціальні та поведінкові науки»*. 15(44), 50-64. [https://doi.org/10.32405/2522-9931-2021-15\(44\)-50-64](https://doi.org/10.32405/2522-9931-2021-15(44)-50-64)
- Kuk, T. (2023). *Spieszmy się pomagać, tak mało mamy czasu. Mind Shift Coaching*. [Home]. <https://mindshiftcoaching.pl/>
- Pinchuk, N., Pinchuk, O., Bondarchuk, O., Balakhtar, V., Balakhtar, K., Onopriienko-Kapustina, N., Shyshkina, M., & Kuzminska, O. (2022). Personal indicators of occupational stress of employees working remotely in a pandemic quarantine. *Educational Technology Quarterly* [Online], 2022(2), pp.129-142. <https://doi.org/10.55056/etq.8>

PSYCHOLOGICAL HEALTH OF THE INDIVIDUAL IN CONDITIONS OF WAR AND POST-WAR PERIOD (UKRAINE-POLAND-ISRAEL) FOR EDUCATORS AND PSYCHOLOGISTS

International webinar series

Olena Bondarchuk

DSc in Psychology, Professor, Head of the Department of Management Psychology State Higher Education Institution "University of Education Management" of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Liudmyla Karamushka

DSc in Psychology, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Deputy Director for Scientific and Organizational Work and International Scientific Relations, G.S. Kostyuk Institute of Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. *The article presents information about a series of international webinars "Psychological Health of the Individual in War and Postwar Period" (Ukraine-Poland-Israel) for educators and psychologists, which were held in March-April, 2023 within the framework of the "Educational Bonfire of Victory" campaign, launched by the Central Institute of Post-Graduate Education "University of Education Management" of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine. The webinars were co-organized by G.S. Kostyuk Institute of Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine; HUMANITAS Higher School, Poland; KINDERVELT Charitable Rehabilitation Center for Children and Families, Israel; Ukrainian Association of Organizational Psychologists and Occupational Psychologists; Ukrainian Open University of Postgraduate Education.*

During the webinars, the content, indicators and psychological conditions for ensuring and maintaining the psychological health of the individual during the war and post-war times were highlighted. The author's experience of using various technologies to support and restore the psychological health of the population and educators in war conditions (Hibuki therapy; coaching technologies; training programs; social and psychological support groups, etc.).

The webinars were attended by more than 2,332 educators and psychologists from all regions of Ukraine from educational institutions and organizations.

Keywords: *psychological health of the individual in war and post-war conditions; technologies for supporting and restoring psychological health; Hibuki therapy; coaching technologies; training programs; social and psychological support groups.*

Дата публікації: 23 червня 2023 р.